

Protocol voor het Anoniem Bespreken van Casussen tijdens netwerkoeverleggen zonder Toestemming (AVG)

1 september 2025

1. Achtergrond en context

In de netwerken bespreken we leerling casussen om (als scholen) gezamenlijk de beste ondersteuning te kunnen bepalen voor onze leerlingen. Hierbij worden gevoelige leerling gegevens gedeeld. Voor deze uitwisseling van gegevens is geen wettelijke basis aanwezig (zoals die er wel is voor uitwisseling tussen een individuele school en het SWV). Dat betekent dat die uitwisseling in principe niet mag zonder toestemming. Om dit zorgvuldig en rechtmatig te kunnen doen bespreken we casussen daarom anoniem. Zo blijven we voldoen aan de AVG en behouden we het vertrouwen van leerlingen en ouders.

2. Doel van het protocol

Dit protocol beschrijft hoe we casussen van leerlingen kunnen bespreken, terwijl de privacy van de leerling te allen tijde gewaarborgd blijft. Met dit protocol maken we afspraken over het bespreken op anonieme basis en conform de geldende privacywetgeving (AVG).

3. Algemene afspraken

Anonimiseren in de zin van de AVG betekent dat de informatie op geen enkele wijze (direct of indirect) naar een persoon is te herleiden. Dat betekent dus dat je casussen alleen in algemene termen van problematiek kunt bespreken. Van belang is dat de casus dusdanig wordt geschetst dat de anderen niet weten wie het betreft. Daarom maken we de volgende afspraken:

A. Gebruik geen direct identificeerbare persoonsgegevens. Noem geen:

- Namen of initialen van leerlingen, ouders/gezinsleden of betrokken zorgverleners. (gebruik b.v. *de leerling*)
- Geboortedatum of exacte leeftijd (gebruik b.v. *uit groep*)
- Burgerservicenummer of leerlingnummer
- Adres of woonplaats
- Specifieke unieke kenmerken die de leerling herkenbaar maken zoals fysieke kenmerken.

- Vermijd specifieke details die, zelfs zonder naam, de leerling direct herkenbaar kunnen maken, bijvoorbeeld details over een unieke thuissituatie die algemeen bekend is.
- Vermijd specifieke diagnoses of stoornissen.

B. Gebruik een casusnummer of fictieve code

- Gebruik een fictieve code of casusnummer (bijvoorbeeld: “Casus A”, “leerling X”) die niet naar één individu te herleiden is

C. Schets globale problematiek

- Schets de casus in algemene zin o.b.v. problematiek zonder (onnodige) details of persoonlijke omstandigheden te noemen.
- Beschrijf de situatie en de gesignaleerde problemen vanuit een gedrag en contextueel perspectief. (wat je ziet en welke zorgen er zijn)

D. Afweging proportionaliteit

- Bespreek alleen die gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor het doel van overleg (bepalen toe te kennen ondersteuning)
- Laat overbodige (context) informatie achterwege.

4. Verantwoordelijkheid van deelnemers

Voor alle deelnemers aan netwerkoeverleggen geldt het volgende:

A. Geheimhoudingsplicht

- Alle deelnemers hanteren strikte geheimhouding.
- Er wordt expliciet verwacht dat informatie uit het netwerkoeverleg niet wordt gedeeld buiten de kring van deelnemers.
- Vermijd het achteraf bespreken van de casus buiten het overleg om, zelfs geanonimiseerd.

B. Bewustwording vooraf

- Alle deelnemers worden vooraf geïnformeerd over deze richtlijn.
- Deelnemers bevestigen dat zij deze richtlijn naleven vóór deelname. (schriftelijke verklaring)

C. Verslaglegging

- Deelnemers maken geen individuele inhoudelijke aantekeningen van het overleg

D. Vragen stellen

- Stel vragen die gericht zijn op het gedrag, de context of mogelijke oorzaken of interventies en niet gericht zijn op de identiteit van de leerling.

E. Samen leren

- Spreek elkaar aan op overbodige info of het onbewust (mogelijk) doorbreken van de anonimiteit.
- Evalueer gezamenlijk de werking van deze richtlijn zodat deze o.b.v. ervaringen kan worden verbeterd.

5. Procesafspraken

- Alleen de inbrenger van een casus maakt aantekeningen en eventueel een verslag.
- Casussen worden vooraf niet schriftelijk rondgestuurd naar het netwerk. Alleen het aantal en de inbrengende school mag vooraf worden gecommuniceerd. De inhoudelijke casus wordt alleen mondeling besproken in het netwerk.
- Achteraf wordt er geen (inhoudelijk) verslag rondgestuurd.
- Procesbegeleiders leggen (proces)afspraken alleen vast in hun Remarkable.

Voorbeelden bij Anonieme Casusbespreking

Doel: Illustreer hoe je informatie zo brengt dat de privacy van de leerling gewaarborgd blijft, zonder af te doen aan de relevantie van de besproken casus.

1. Het Noemen van de Leerling

- **Fout:** "Ik wil het hebben over Jantje. Hij zit in groep 5 en zijn ouders zijn vorig jaar gescheiden."

Waarom fout? De naam is direct herleidbaar. Zelfs als men Jantje niet direct kent, is de combinatie van naam, groep en specifieke thuissituatie te concreet en overbodig.

- **Goed:** "Ik wil een casus inbrengen over een leerling uit groep 5. We zien dat hij sinds vorig schooljaar wat moeite heeft met veranderingen in de thuissituatie."

Waarom goed? Er wordt geen naam genoemd, de groep is algemeen en de thuissituatie is generiek beschreven zonder te specifieke details die kunnen leiden tot herkenning.

2. Beschrijven van Kenmerken

- **Fout:** "Het gaat om de nieuwe leerling met het felrode haar die altijd een blauw brilletje draagt. Ze is de laatste tijd erg stil."

Waarom fout? Specifieke, opvallende uiterlijke kenmerken maken de leerling direct herleidbaar, zeker in een kleine plaats.

- **Goed:** "Het betreft een leerling die sinds kort bij ons op school zit. We merken dat deze leerling zich terugtrekt en weinig initiatief toont in de klas."

Waarom goed? De beschrijving is algemeen en richt zich op het gedrag in plaats van op uiterlijke, unieke kenmerken.

3. Bespreken van Thuis-/Gezinssituatie

- **Fout:** "De zoon van de bakker uit de Dorpsstraat, zijn naam is Tim. Zijn moeder belde gisteren weer, ze maakt zich zorgen over zijn concentratie."

Waarom fout? Combinatie van naam, beroep ouders en woonplaats maakt het te specifiek. Ook het benoemen van direct contact met de moeder is te gedetailleerd.

- **Goed:** "Het gaat over een leerling wiens thuisomgeving momenteel veel aandacht vraagt. We zien dat dit invloed heeft op de concentratie in de klas. Er is contact geweest met de thuissituatie om de zorgen te bespreken."

Waarom goed? De thuissituatie is gegeneraliseerd. Er is contact geweest, maar niet wie er gebeld heeft of wat de specifieke inhoud van dat gesprek was.

4. Probleemgedrag en Medische Informatie

- **Fout:** "Sophie heeft ADHD en haar medicatie werkt niet goed meer, ze is heel druk en valt om de haverklap van haar stoel."

Waarom fout? Naam wordt genoemd, medische diagnose en een zeer specifiek gedrag ("valt van haar stoel") kunnen leiden tot herkenning.

- **Goed:** "We hebben te maken met een leerling die ernstige concentratieproblemen ervaart en hierdoor impulsief gedrag vertoont, wat zichtbaar is in fysieke onrust in de klas."

Waarom goed? Geen naam, geen specifieke diagnose (tenzij cruciaal voor de vraagstelling en dan alleen 'er is een diagnose gesteld voor...'), en het gedrag is beschreven zonder de leerling direct te identificeren.

5. Specifieke Prestaties of Vaardigheden

- **Fout:** "We maken ons zorgen om Klaas, hij is dyslectisch en kan het spellingsdictee van vorige week echt niet maken."

Waarom fout? Naam en specifieke leerstoornis in combinatie met een recent, specifiek controlemoment kunnen herleidbaar zijn.

- **Goed:** "Een leerling ervaart aanzienlijke uitdagingen met lees- en spellingvaardigheden, wat zich uit in moeite met gestandaardiseerde toetsen."

Waarom goed? Geen naam, de moeilijkheid is algemeen beschreven.